

'Veiligheid: zorg voor overheid en burger'

De stelling die ik vandaag vooral wil verdedigen is deze: de overheid moet zich maximaal inspannen om de veiligheid van burgers en bedrijven te waarborgen, waar het gaat om de kwaliteit van de regels en de handhaving, maar een optimaal resultaat is alleen mogelijk, als de burger zelf ook een deel van de verantwoordelijkheid op zich neemt.

De eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven laat onverlet dat de overheid hen moet houden aan de democratisch vastgestelde regels. Die taak wordt eerder moeilijker dan gemakkelijker (...). Deze ontwikkeling heeft vergaande gevolgen voor de regulerende rol van de overheid. Om regels zo te kunnen handhaven dat daar een geloofwaardige dreiging vanuit gaat zal het aantal regels terug moeten tot het essentiële minimum. Regels waarvan duidelijk is dat zij in de handhaving weinig prioriteit krijgen, kunnen beter worden afgeschaft, hoe prijzenswaardig de beoogde doelen ook zijn.

Het beleid moet de juiste stimuli creëren voor alle betrokkenen om meer voorzorg in acht te nemen. Hierbij behoort dat de overheid bedrijven wijst op hun verantwoordelijkheid voor het vergoeden van de schade als gevolg van hun activiteiten. Desnoods moeten bedrijven verplicht worden tot het stellen van financiële zekerheid voor die vergoeding (door middel van verzekering of anderszins) op een acceptabel niveau.

De twee paarse kabinetten hebben tal van initiatieven ontplooid om een antwoord te geven op de vraagstukken van de elektronische snelweg. Het is een feit dat de elektronische mogelijkheden het overheidshandelen en de dienstverlening kunnen verbeteren. Denkt u bijvoorbeeld aan de coördinatie van informatie en aan de verlening van vergunningen.

Met het op internet plaatsen van wetgeving en andere officiële publicaties heeft het kabinet verder een belangrijke stap gezet. Nooit tevoren was de wetgeving zo toegankelijk. Denkbaar is dat ook aanwijzingen van toezichthouders e.d. in de toekomst op die manier worden bekend gemaakt. In ieder geval volgt spoedig de publicatie van alle geconsolideerde wetgeving op internet door middel van een overheids wettenbank. En het is heel waarschijnlijk, dat de officiële wijze van bekendmaking van wetten zal worden gewijzigd: van het aloude Staatsblad naar de elektronische versie op internet. Voorts biedt internet ons de gelegenheid om de consultatieprocedures bij het ontwerpen van wetgeving te verbreden. De ministeries zijn gewend bij de aanloop naar wetgeving te overleggen met het hun toevertrouwde veld en met de betrokken belangenorganisaties: het poldermodel. Internet biedt echter de mogelijkheid om iedereen die daar belang in stelt, mee te laten praten. Organisaties met concurrerende belangen kunnen zo aan bod komen, maar ook elke burger die zijn mening wil geven. Mijn departement heeft de afgelopen tijd ervaring opgedaan met algemene consultaties over voorstellen - bijvoorbeeld de Faillissementswet. Dat blijkt goed uit te pakken. In de meeste gevallen blijkt een constructieve dialoog mogelijk. Het draagvlak voor nieuwe wetgeving kan zo toenemen. En dat vergroot weer de naleefbaarheid van wetgeving. De oprichting van diverse kenniscentra levert bovendien een kwaliteitsimpuls aan tal van maatschappelijke en overheidsactiviteiten. Op mijn departement is een kenniscentrum voor wetgeving opgericht dat kennis en expertise verzamelt, ontwikkelt en verspreidt onder wetgevingsjuristen. Verder verleent Justitie de nodige medewerking aan het kenniscentrum informatietechnologie en recht. Ook de overheidscommunicatie weerspiegelt dus de ontwikkelingen en de visie die ik hiervoor heb ontvouwd. We doen recht aan de mondigheid van de burger door hem maximaal in de gelegenheid te stellen invloed uit te oefenen. We scheppen duidelijkheid over de normen die de overheid oplegt en wenst te handhaven en we bevorderen de kwaliteit van het overheidshandelen. In de komende periode ligt het voor de hand om de kwaliteit van de overheid en het overheids optreden zelf bijzondere aandacht te geven, in al zijn aspecten. De overheid moet duidelijk maken waar de grenzen liggen en waar de verantwoordelijkheden van overheidsorganen en burgers. Voor die taak biedt de moderne technologie ruime communicatieve mogelijkheden en voorzieningen.

Er is genoeg te doen. De overheid gaat ons allen aan.